gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Aanvraag van suppletie-uitkering uit het gemeentefonds voor opsporing en ruiming ontplofbare oorlogsresten in Haarlemmermeer
Portefeuillehouder	Marianne Schuurmans-Wijdeven
Inlichtingen	Neil Jordan
Collegevergadering	11 februari 2025
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	11801326

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds aan te vragen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ten behoeve van verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten in Haarlemmermeer.

2. Samenvatting

Wij willen een financiële bijdrage verkrijgen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten (OO, voorheen conventionele explosieven, CE). Voor het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds vraagt het Ministerie van BZK een raadsbesluit. Wij zullen het verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds met het raadsbesluit indienen bij het Ministerie van BZK.

De gemaakte kosten bedragen in totaal € 2.252.138,11 (exclusief BTW). Het gaat daarbij om de tot nu toe bekende en gemaakte kosten tot en met 31 december 2024, die in voorgaande suppletie-aanvragen nog niet waren meegenomen. Maximaal 68% van de gemaakte kosten is terug te krijgen middels een specifieke suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om derden (waarbij sprake is van een lokaal publiek belang) gebruik te kunnen laten maken van de suppletie-uitkering hebben wij met een aantal externe partijen een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. De partijen met wie wij een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten, betalen de totale projectkosten voor de opsporings- en ruimingswerkzaamheden middels voorschotten aan ons en wij betalen de facturen. De suppletie-uitkering (maximaal 68% van de projectkosten) maken wij na ontvangst aan deze partijen over. Wij doen de aanvraag van de suppletie-uitkering uit het gemeentefonds en zijn hier verantwoordelijk voor, op grond van de opgestelde en ondertekende samenwerkingsovereenkomsten, waarin de risico's juridisch en financieel zijn afgedekt. Hierin staat onder andere genoemd dat de suppletie-uitkering een besluit van het ministerie is en vooraf geen garantie kan worden gegeven dat zal worden uitgekeerd. De kans op niet-uitkeren door het Ministerie van BZK achten wij zeer klein. Voor projecten van onszelf wordt de resterende (minimaal) 32% van de explosievenkosten door ons betaald. De dekking is meegenomen in de bekostiging van deze projecten.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van OO en werkzaamheden die hierbij uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk zijn, kan een financiële bijdrage worden verkregen door hiervoor een aanvraag met een raadsbesluit in te dienen bij het Ministerie van BZK. Deze bijdrage verloopt via een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. De uiterste datum om het verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds in te dienen is 1 april 2025. De totale kosten van de tot en met 31 december 2024 gerealiseerde werkzaamheden zijn nu bekend. Nog niet alle werkzaamheden zijn afgerond en van sommige reeds uitgevoerde werkzaamheden zijn de gemaakte kosten nog niet bekend. Tevens zullen nieuwe projecten en werkzaamheden worden gestart in 2025. Voor 1 april 2026 zal dan ook een nieuw verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds worden ingediend voor de dan bekende kosten en de gemaakte kosten na 31 december 2024, indien de regeling dan nog steeds van kracht is.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Voor een aantal projecten in Haarlemmermeer (eigen projecten, of projecten waarbij sprake is van een lokaal publiek belang) zijn in 2024 kosten gemaakt in het kader van opsporing en ruiming van OO, of waren de kosten nog niet meegenomen in de vorige aanvragen voor suppletie-uitkering. De betreffende projecten worden hieronder kort omschreven.

Sportpark Rijsenhout

In het kader van herontwikkeling van het sportpark te Rijsenhout laat onze gemeente explosievenonderzoek uitvoeren door RPS EES Ltd. Het perceel ligt namelijk in verdacht gebied. De kosten voor explosievenonderzoek zijn gemaakt door ons. Het onderzoek loopt nog. Er zijn tot nu toe geen OO aangetroffen.

Algemeen onderhoudswerk

Er heeft in 2024 onderhoud aan de infrastructuur plaatsgevonden bij de Wethouder van Essenweg in Halfweg (vervanging van een duiker). Een deel van de grondwerkzaamheden vond plaats in verdacht gebied, waardoor hieraan voorafgaand explosievenonderzoek moest plaatsvinden. De kosten voor detectieonderzoek zijn gemaakt door ons. Er zijn geen OO aangetroffen.

Schiphol

Uit historisch onderzoek blijkt dat binnen het werkterrein van een aantal bouw- en lopende onderhoudsprojecten op Schiphol zich verdachte objecten kunnen bevinden. Wij hebben met Schiphol Nederland B.V. een overeenkomst afgesloten voor deze bouwprojecten, zodat wij een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds kunnen aanvragen voor de gemaakte kosten in het kader van opsporings- en eventuele ruimingswerkzaamheden van OO. Bij een aantal projecten heeft detectieonderzoek plaatsgevonden. In 2024 zijn geen daadwerkelijke OO geïdentificeerd en geruimd.

Meerlanden
In verband met de uitbreiding van de bedrijfslocatie voor afvalverwerking is explosievenonderzoek noodzakelijk. Het perceel ligt namelijk in verdacht gebied. Het onderzoek vindt gefaseerd plaats. Het eerste deel van het onderzoek is in 2021 uitgevoerd. Het tweede deel van het onderzoek in 2022. Het laatste deel is in 2023 uitgevoerd. Nog niet alle kosten die gemaakt waren in 2023 waren meegenomen in de vorige aanvraag. Wij hebben toegezegd om Meerlanden tegemoet te komen door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, hebben wij met Meerlanden Holding N.V. een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Er zijn geen OO aangetroffen.

3.3 Wat mag het kosten?
De kosten voor de uitvoering van opsporing en ruiming van OO komen tot uitdrukking in het Beleidsdoel B; het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, activiteit Goede voorbereiding op crisis en incidenten, van het programma Veiligheid.

Sinds 1 januari 2015 bestaat de regeling voor gemeenten om middels een raadsbesluit een verzoek in te dienen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een aanvulling op het gemeentefonds van de gemaakte kosten voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van OO tot een maximum van 68%. De gemeenteraad dient daartoe een besluit te nemen. Ieder jaar kan dat tot uiterlijk 1 april. Alleen de daadwerkelijk gemaakte kosten kunnen worden aangedragen.

Voor de vergoeding van 68% van de kosten volstaat de toezending van een gemeenteraadsbesluit. Er hoeft geen verdere onderbouwing overgelegd te worden om voor een suppletie in aanmerking te komen, omdat in dit raadsbesluit de gemaakte kosten staan vermeld. De gemaakte kosten zijn in onderstaande tabel weergegeven. De bedragen zijn gebaseerd op facturen van de, volgens het Certificatieschema Opsporen van Ontplofbare Oorlogsresten (CS-OOO), gecertificeerde opsporingsbedrijven en getroffen maatregelen, welke zijn uitgevoerd in opdracht van ons.

Project detectie- en ruimingswerkzaamheden	**Samenwerkingsovereenkomst of Project van de gemeente zelf**	**Gemaakte kosten t/m 31 dec 2024 (excl. BTW) ***
Sportpark Rijsenhout	Project van de gemeente zelf	€ 40.836,40 (gemaakt door onszelf)
Algemeen onderhoudswerk	Project van de gemeente zelf	€ 3935,00 (gemaakt door onszelf)
Schiphol, diverse projecten	Samenwerkingsovereenkomst met Schiphol Nederland B.V.	€ 2.206.637,71 (gemaakt door derden)
Meerlanden	Samenwerkingsovereenkomst met Meerlanden Holding N.V.	€ 729,00 (gemaakt door derden)
Totale kosten aan te vragen suppletie-uitkering uit het gemeentefonds BZK		**€ 2.252.138,11**

** Tot nu toe bekende en gemaakte kosten die in voorgaande suppletie-aanvragen nog niet waren meegenomen*

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel. Maximaal 68% van de door onszelf gemaakte kosten is terug te ontvangen middels een specifieke suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. De kans op niet-uitkeren door het Ministerie van BZK achten wij zeer klein.
Wij verlenen medewerking aan de aanvraag door derden (waarbij sprake is van een lokaal publiek belang) van de suppletie-uitkering uit het gemeentefonds op grond van de opgestelde en ondertekende samenwerkingsovereenkomsten, waarin de risico's juridisch en financieel zijn afgedekt. Hierin staat onder andere genoemd dat de suppletie-uitkering een besluit van het ministerie is en vooraf geen garantie kan worden gegeven dat zal worden uitgekeerd.
De partijen met wie wij een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten, betalen de totale projectkosten voor de opsporings- en ruimingswerkzaamheden middels voorschotten aan ons en wij betalen de facturen. De suppletie-uitkering (maximaal 68% van de projectkosten) maken wij na ontvangst aan deze partijen over.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De openbare orde en veiligheid tijdens de opsporing en ruiming van OO en de werkzaamheden die daarmee gepaard gaan, vallen onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. De raad is verantwoordelijk voor het vereiste raadsbesluit om de suppletie-uitkering bij het Ministerie van BZK aan te kunnen vragen.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
Voor een aantal projecten zijn nog niet alle opsporings- en ruimingswerkzaamheden afgerond of zijn de kosten nog niet bekend. Voor sommige projecten zullen de werkzaamheden nog moeten starten in 2025. Voor 1 april 2026 zal dan ook een nieuw verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds worden ingediend, indien de regeling dan nog steeds van kracht is.

Collegebesluit Samenwerkingsovereenkomst
Het college heeft op 14 november 2017 besloten om derden gebruik te kunnen laten maken van de suppletie-uitkering (bommenregeling BZK) door middel van een samenwerkingsovereenkomst met onze gemeente. Daarbij is een modelsamenwerkingsovereenkomst vastgesteld (2017.0064929). Aan de clustermanager Veiligheid is mandaat verleend om deze overeenkomst aan te gaan en te ondertekenen.

Planning
Voor 1 april 2025 dient de aanvraag bij het Rijk te zijn gedaan. In de meicirculaire van het gemeentefonds wordt bekend gemaakt of de suppletie-uitkering is toegekend. De toegekende suppletie-uitkering wordt via de bevoorschotting van het gemeentefonds uitbetaald aan de gemeente.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?
De financiële verwerking zal in planning- en control (P&C) producten plaatsvinden. De raad zal per brief worden geïnformeerd over het wel of niet toekennen van de suppletie-uitkering.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris,

Cees Vermeer

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven